Sara Bledel

STAZA SMRTI

Preveo sa danskog
Nikola Perišić

Laguna

Naslov originala

Sara Blædel
Dødesporet

Copyright © 2013 Sara Blædel
First published by People's Press, Denmark
Published by arrangement with Nordin Agency ApS, Denmark

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

Mojim fantastičnim pratiocima na *Fejsbuku*.
Hvala vam za neverovatnu podršku
u godini punoj uspona i padova.

Ćutke je prihvatio mrtvu kokošku koju mu je dodao otac. Belo perje je bilo isprskano krvlju tamo gde se nekada nalazila glava. Sune nikada nije mogao da podnese krv, kako miris tako ni onu njenu intenzivnu tamnu boju, kada počne da ističe i sliva se na zemlju.

Ali to njegov otac neće videti. Barem ne danas.

Bilo bi lakše da mu je i majka tu, pomislio je, trepnuvši nekoliko puta. Ona je sada ležala u spavaćoj sobi, na samrti. Veći deo dana je proveo kraj nje. Najgora je bila infuzija. Skoro da nije mogao da podnese pogled na mesto gde joj igla ulazi u ruku, iako ga je skrivao flaster. Spavala je kada ga je otac pozvao i rekao mu da je vreme da krenu.

On se već mesecima unapred radovao inicijaciji, kako zbog obreda tako i zbog proslave. Mnogo puta je pokušavao da zamisli kako će izgledati kada bude napustio kuću kao dete, a zatim se već iste noći vrati kao odrastao čovek. U svakom slučaju, želeo je da ga smatraju za odraslog, a želeo je i obaveze i prava u skladu sa tim. Ostali iz njegovog razreda već su ranije obavili konfirmaciju, ali je Sune kao staroverac

trebalo da potvrdi svoju pripadnost veri na dan kada bude napunio petnaest godina. A napunio ih je danas.

Spustio je kokošku u kofu koju je njegov otac doneo iz kuhinje i smestio je u auto ispred prednjeg sedišta, pa zatim i sam ušao, podigavši noge. Otac je u beli kombi spakovao sve što će im biti potrebno za ponoćni *blot*,* a on je proverio da slučajno nije zaboravio sitne darove za bogove.

Trebalo je da jedan simbolizuje njegovo detinjstvo, a drugi budućnost. Za detinjstvo je izabrao knjigu uz koju je odrastao, iako je jedva uspeo da se odvoji od svog izlizanog primerka *Vinija Pua*. Hrbat knjige je bio povezan lepljivom trakom, jer mu je majka čitala iz nje sve dok stranice nisu počele da ispadaju. Primetio je da je oca iznerviralo što je izabrao tu knjigu. On je umesto toga predložio fudbalsku loptu. Ali majka je bila na njegovoj strani.

Drugi dar za žrtvovanje bio je veliki džepni nož koji je dobio od oca. Sune se nadao da će mu bogovi zauzvrat dati hrabrost i snagu u odraslom dobu, iako nije planirao da postane mesar kao njegov otac i deda. Samo nije uspevao da smisli ništa bolje od toga. A i time bi učinio ocu po volji.

I Sune je želeo da dobije dar. I to takav koji će mu pomoći da izabere svoj put. Njegov otac je nekada dobio mesarski nož. Njemu ni pisanje ni čitanje nisu išli naročito dobro, pa je odmah posle inicijacije napustio školu i počeo da šegrtuje kao mesar kod svog oca. Sune je čuo i za jednog momka koji je dobio avionsku kartu sa porukom da se ne vraća pre nego što bude dovoljno odrastao da se više ne drži za majčinu suknju. Nikada se nije vratio kući.

Sune se nadao da će dobiti srebrni lančić sa Torovim čekićem, jer je to predstavljalo simbol njihove nordijske vere.

* *Blót* u nordijskoj paganskoj religiji označava krvnu žrtvu koja se prinosi bogovima i duhovima predaka. (Prim. prev.)

Njegovom ocu je palo na pamet da bi mogao da poželi tako nešto. Nasmešio se i klimnuo glavom kada je njegov otac skrenuo na šumski put i upitao ga da li je spreman.

Već izdaleka je video baklje i lomaču. Spuštao se sumrak, a noćno nebo je bacalo crne senke između drveća, zbog čega je vatra boje zlata delovala privlačno. U grudima mu je zatreperilo kada je video da su ostali došli ranije kako bi sve pripremili za njega. Plamenovi baklji su poigravali u tami.

Večeras je *njegov* blot. Prvi put će biti deo kruga odraslih muškaraca. Otkako je znao za sebe, Sune je sa roditeljima odlazio u šumu kada su se nalazili sa ostalim starovercima. Obožavao je atmosferu i veliki zajednički obed koji se održavao pošto odrasli završe molitve bogovima, ali on nikad dosad nije bio deo kruga. I nisu ga obavezivala pravila. Ali želeo je da od te večeri, kada bude stupio među muškarce i krug se zatvori, zauvek bude obavezan svojom zakletvom. Krug odraslih smela su da prekinu samo deca i životinje, zato što ne shvataju njegovu svetost. Njega su obično zajedno sa drugom decom slali na spavanje iza velikog ognjišta, uz strogo naređenje da je ometanje dozvoljeno samo u slučaju da se nekom od mališana dogodi nešto ozbiljno.

Od te večeri će i on biti deo kruga kada se budu prizivali bogovi. Želeo je da i on bude prisutan kada rog sa pićem krene ukrug, a u znak zahvalnosti za svoju inicijaciju žrtvovaće kokošku bogovima i potvrditi svoju nordijsku veru. Prethodnih nekoliko meseci su ponavljali sve obrede. Otac mu je pričao o kletvenom prstenu i upozoravao ga da onaj ko se na njemu zakune pred bogovima polaže zavet koji se ne sme prekršiti.

Pomislio je na svinju koja je ležala pozadi u kombiju. Ona će biti zaklana na kraju inicijacije, a njena krv će biti

ponuđena kao žrtva bogovima. To je bio način da porodica zahvali za njegovo prihvatanje.

Otac je krenuo napred prema lomači, koja je sa svih strana bila okružena bakljama na razdaljini od nekoliko metara, pa je ličila na tvrđavu. Sune odjednom oseti nelagodu zbog tišine, a prisutni muškarci su svečano obrazovali povorku, pa mu jedan za drugim pristupali i grlili ga. Nije znao šta da kaže, a sve vreme je pokušavao da suzbije ponosni osmeh kako ne bi izgledao isuviše detinjasto. Onda je gode* odenuo svoj ogrtač, a ljudi su ćutke počeli da obrazuju krug oko lomače, tako da im baklje budu okrenute prema šumi.

Evo, pomisli Sune. Sada počinje. Još malo, i biću odrastao.

Očekivao je da će gode preuzeti reč. Obično je on govorio kada odrasli stoje u krugu. Ali umesto njega je istupio Suneov otac i malo naherio glavu, pa ga pogledao sa osmehom na licu.

„Sune, sine moj", počeo je pomalo nesigurno. „Večeras stupaš u odraslo doba. Gotovo je sa detinjstvom, i predstoji ti da naučiš mnogo toga."

Nekoliko ljudi se nakašljalo, tiše ili glasnije.

Sune se prisetio bajke o Signe, kćeri kralja Volsunga, koja je poslala svoje sinove u šumu kada je najstarijem bilo samo deset godina. Nijedan od njih nije bio dovoljno hrabar da se tamo snađe. On je sada imao petnaest, a i njemu je mračna šuma delovala zastrašujuće. Nikada nije bio od onih hrabrih, to mu je bilo dobro poznato. Za trenutak se ponovo setio majke.

„Srećan ti rođendan", rekla mu je jutros kada je došao da doručkuje kraj njene postelje. Ona više nije baš mnogo

* Naziv za sveštenika i narodnog vođu u prethrišćanska vremena. (Prim. prev.)

jela, i većinu hranljivih materija je primala putem sonde. Ali nasmešila mu se i uzela ga za ruku.

„Da li se raduješ onome što sledi večeras?“

Otac sada gurnu Sunea ka središtu kruga, a gode je zapevao i lagano koračao okolo. Na svakoj strani sveta bi zastao i prizvao jednog boga. Odina, vrhovnog boga, na severu. Tora, zaštitnika ljudi, na jugu. Freja, boga plodnosti, na istoku, a na zapadu Frig, Odinovu suprugu koja je bila zadužena za postojanost ljubavnih veza i brakova.

„Krug je zatvoren“, objavio je gode pošto se vratio na svoje mesto.

Sune je sumnjao da bi umeo da prepriča šta mu je sve rečeno tokom samog obreda. Nekoliko puta je prihvatio rog sa pićem, setivši se da vrh okrene prema stomaku, pa ga pažljivo prinosio usnama, kako ne bi nastao negativan pritisak i kako mu medovina ne bi prsnula u lice. Otac ga je učio da se po tome vidi ko je nov u krugu, a ko je već prekaljen. Posle su mu se obrazi zažarili od toplote lomače i visokog procenta alkohola. Kao kroz maglu je slušao kako ljudi naizmenično stupaju u sredinu kruga i izgovaraju po stih za njega. Većina ih je izabrala nešto iz Govora visokog, a prepoznao je i nekoliko delova iz Proroštva proročice, ali ubrzo su stihovi počeli da se stapaju jedni sa drugima.

Kada su svi izgovorili svoje, zapevali su za njega. Sune je položio darove za bogove na zemlju, a rog sa pićem je ponovo krenuo okolo. Posle toga se krug otvorio. Više njih je klicalo i podizalo ga u vazduh, a zatim su ga opet svi redom izgrlili.

Ali zato se sećao svake sekunde onog čarobnog trenutka kada je posle blota uveden u kletveno bratstvo muškaraca. Ostao je da stoji kraj lomače dok su se odrasli okupili pod velikim žrtvenim hrastom. Drvo staro preko hiljadu godina

nalazilo se nekoliko metara od lomače, a Sune je dok je bio mali obožavao da ulazi u rupu u širokom stablu i izlazi iz nje, čekajući da odrasli završe sa blotom. Večeras je rupa ličila na neko crno oko koje zuri u njega u polumraku. Osećao je žmarce uz kičmu, ali oni nisu bili neprijatni. Nije se plašio, baš naprotiv.

Gode je iskopao busen trave iz zemlje, pa ga postavio na dva drvena štapa, napravivši nešto nalik na usku kapiju. Sune je oduvek bio fasciniran pričom o Odinu i Lokiju i pogodbi kojom su postali pobratimi. A sada je i on sam bio deo istog obreda, dok je zajedno sa ostalima prolazio ispod busena trave, što je simbolizovalo njihovo ponovno rođenje.

Činilo mu se da se sve odvija na usporenom filmu, kada ga je otac uzeo za ruku, a gode pošao za njim, i kada je izašao na drugu stranu, mesec kao da mu je sijao pravo u lice. Naravno, znao je da to samo umišlja, ali tako se osećao. I mada se pribojavao trenutka u kom će jedan po jedan ubosti sebe u venu tako da malo krvi isteče na zemlju iz koje je iskopan busen, na kraju nije ispalo naročito strašno.

Posle toga su mu dodali bronzanu kutlaču duge drške koja je podsećala na poveću kuhinjsku kutlaču, samo težu, sa širokom i uglastom drškom. Sune je osećao kako ga ispunjavaju hrabrost i ponos kada su ga svečano zamolili da njome promeša krv na zemlji, nakon čega je gode skinuo busen trave sa štapova i vratio ga na zemlju, time zapečativši njihov zajednički obred. Zatim su zemlju utabali, a njega su ugurali u krug, pa se osetio odraslim kada je gode objavio da je sada sporazumom obavezan na to da se međusobno štiti i poštuje sa ostalima.

„Mi čuvamo jedni druge“, rekao je njegov otac, kada ga je upitao šta to znači.

Sune je ostao da stoji u mestu kada se njegov otac uputio prema autu. Priželjkivao je da se nekud iskrade, da ne bi morao da gleda kako kolju svinju.

„Hoćeš li i ti da pomogneš u raspakivanju?“, upitao je gode.

Sada je već bio skinuo ogrtač sa leđa, i pokazivao je u pravcu lomače. Tamo se već nalazilo nekoliko termo-kutija iz mesare. Bila je to hrana za proslavu. Srećom, neće jesti svinju, podsećao je Sune samog sebe. Ona će samo biti zaklana i obešena, tako da krv iscuri na zemlju, kao ponuda bogovima. Meso će odneti kući i iseći ga sledećeg dana, iako to nije bilo u skladu sa pravilnikom Uprave za hranu. Ali ono što ne znaju, ne može ni da im smeta, obično je govorio njegov otac.

„Spremite kuku!“, istog trenutka je doviknuo otac iz auta, a dva čoveka su dotrčala sa tri teške gvozdene šipke i postavili ih ispod žrtvenog hrasta tako da je ličio na motke za indijanski šator. Odozgo su im dodali debelu gvozdenu ploču na koju je bila pričvršćena velika mesarska kuka, a njegov otac je zatim dovezao unazad beli kombi sve do tog stalka, pa zatim uskočio u zadnji deo vozila i pogurao svinju napolje. Omamio je krmaču pre nego što ju je utovario, i bila je đavolski teška, rekao mu je kada su kretali.

Sune i dalje nije shvatao zbog čega je njegov otac jednostavno nije udario u čelo pneumatskim pištoljem. Na taj način ne bi morala da proživljava ovo. Bila mu je nepodnošljiva pomisao na to da će i dalje biti živa kada je budu kačili o kuku i presecali joj grlo.

Okrenuo se na drugu stranu i nastavio sa raspakivanjem hrane. Bilo je tu i gajbi piva, a medovine više ne. Ljudi su već dovoljno popili za vreme blota. Osvrnuo se oko sebe u potrazi za nekim gaziranim sokom, ali toga se očigledno niko nije setio.

„Zar momak sada ne bi trebalo da dobije svoj dar?“, zaurlao je neko sa druge strane lomače.

Sune u pomrčini nije video ko je to povikao. Osvrnuo se da pogleda gde mu je otac.

„Nego šta, vreme je“, zakreštao je neki drugi glas.

U sledećem trenutku su svi nestali, a on je ostao sasvim sam kraj lomače.

U sebi se pitao da li se od njega očekuje da nešto uradi, ali onda su se vrata auta zalupila negde među drvećem, i ubrzo su se svi ponovo uputili prema njemu okupljeni u čopor.

Sune je isprva pomislio da mu dovode njegovu majku da ga iznenade, najviše zbog duge, raspuštene kose. Bilo je isuviše mračno da bi mogao dobro da je vidi pre nego što su mu se približili, a tada je uvideo da je u pitanju mlada žena. Mnogo mlađa od njegove majke, ali starija od njega. Njegov otac je koračao malo iza njih, sa rukama u džepovima. Sune se odjednom uznemirio i krenuo prema njemu.

„Samo ti stoj tu“, rekao mu je gode.

Ljudi su se zaustavili na zaravni između lomače i starog hrasta, tamo gde je beli kombi i dalje stajao sa otvorenim zadnjim vratima.

„Doneli smo ti dar.“

Sune je pogledao ženu. Nije je video nikada ranije. Onda je oborio glavu osećajući kako mu se nesigurnost širi telom.

„Od tvog oca smo saznali da sve svoje vreme trošiš na čitanje knjiga. Nameravamo da to promenimo“, rekao je gode.

Iz grupe ljudi se začu nečiji promukao smeh.

Ono što je ranije u toku večeri osećao u pleksusu kao napetost ispunjenu očekivanjem, polako se pretvaralo u bol u stomaku.

„Večeras ćeš odati počast Freji time što ćeš izvršiti obred plodnosti.“

Gode je kratko klimnuo glavom ženi, a ona je napravila nekoliko koraka prema Suneu. Ljudi su se okupili u polukrug iza njih.

„To će ti učvrstiti muškost“, nastavio je gode. „A muškost je naš dar tebi.“

Sune je pogledao gore i zavrteo glavom. Pokušao je da uhvati očev pogled dok je žena polako raskopčavala svoju crnu bluzu. Nasmešila mu se pošto ju je bacila na zemlju i pokazala mu da priđe bliže. Ali on je stajao u mestu. Nije bio u stanju da pokrene noge.

Njoj su dugi uvojci padali na ramena obasjana toplom svetlošću sa lomače. Pokušao je da gleda u stranu, ali nije mogao da odvoji pogled od njenih golih grudi. Bio je to prvi put da vidi ženske grudi u stvarnosti, i osećao je neko nepoznato treperenje u sebi. Ona je otkopčala svoju crnu suknju i napravila još jedan korak prema njemu, pa je pustila da padne na zemlju.

Sune je bez prestanka piljio u njene grudi. Nije mogao da je pogleda u oči dok je stajala sasvim razodevena tu pred njim. Primetio je da neki ljudi već postaju nestrpljivi. Žena je milovala rukama svoje nago telo i napravila poslednji korak prema njemu, pa su sada stajali tako blizu jedno drugom da joj je dah dopirao do njegovog nosa, izazivajući strujanje u njegovom donjem stomaku. Noge su joj bile blago razmaknute i počela je da se njiše u kukovima, kao da plešu. Ugledao je njenu ruku na dugmetu svojih pantalona i čuo kako mu otvara šlic pre nego što se izbezumljeno otrgnuo i oteturao se nekoliko koraka unazad. Ali pre nego što je stigao da se udalji, neko ga je zgrabio za ruku.

„Nikud ti ne ideš, momče!“, začuo je iza sebe.

Sune je gledao u ljude koji su se sve više zbijali oko njih.

„Večeras ima da obaviš posao“, zarežao je gode.

Učinilo mu se da se šumska tama dodatno spustila i obavila ga. Na trenutak mu je u glavi vladala potpuna tišina, kao da su svi zvuci prestali da postoje. Očajno se osvrtao oko sebe, ne bi li ugledao neki otvor u zidu od ljudi koji su sada već u potpunosti okruživali njega i nagu ženu.

U krugu je primetio svog oca. Sune je poželeo da ga dovikne, ali mu se telo sada kretalo kao u usporenom filmu, pa ga je, pre nego što je uspeo to da učini, neko snažno gurnuo s leđa, pa umalo nije pao. Muški glasovi su se odmah ponovo začuli, on je pokušao da se otrgne, ali stisak oko njegovih ruku nije popuštao.

„Povali je!", vikali su.

„Ne želim", kriknu Sune.

Mlada žena hitro koraknu unazad, pa se sagnu da dohvati odeću.

Jedan čovek se odmah nađe kraj nje.

„Ti ostaješ ovde", rekao je i pokazao joj ka Suneu.

„Ako momak neće, onda neće", odvratila je ona počevši da navlači suknju, ali je tada dobila udarac u lice.

„Uradićeš ono za šta te plaćamo", usledilo je zatim, uz još jedan udarac.

Osmeh je sada nestao sa lica mlade žene, a iz nosa joj se slivao tanak mlaz krvi.

Sune nije stigao da reaguje pre nego što su mu snažne ruke strgnule pantalone i počele da ga vuku po zemlji prema ženi.

„Gledaj da ti se ta šaka jada digne! Valjda nije toliko teško!"

„Ne želim", zacvileo je on, vrteći glavom. Osećao je kako mu usne drhte, a obrazi zatežu, pa je izgubio kontrolu nad svojim licem i zaplakao. Grizao je usne u očajničkom pokušaju da zaustavi plač, a onda je čuo očev glas kraj samog uva:

„Hajde, obavi to, dečko. Ne želim da ovde služim za podsmeh, jebote."

Istog trenutka, mlada žena je priskočila i gurnula njegovog oca.

„Ma ostavi dečka na miru“, vrisnula je. „Ako neće, onda ne mora!“

Iste sekunde kada je stisak oko Suneove ruke popustio, on je podigao pantalone i otrčao u šumu. Što dalje od plamenova lomače i baklji, i što dalje od ljudi. Trčao je što je brže mogao. Želeo je da dospe što dalje u tamu.

Zaustavio se tek pošto je u slepoočnicama počelo da mu lupa tako jako da mu se zaljuljalo pred očima. Oslanjajući se rukama o kolena, sagnuo se i povratio na zemlju. S naporom je grabio vazduh, osećajući kako mu se znoj hladi ispod bluze.

Dok je tako stajao pognut, ponovo se setio ženinih golih grudi i osetio ono nepoznato treperenje. Čvrsto je stisnuo oči, ali slika tankog mlaza krvi nije iščezavala. Onda se naglo uspravio kada se kroz tamu prolomio njen krik.

Oklevajući, krenuo je nazad.

Tek pošto je prišao toliko blizu da je kroz stabla drveća ponovo ugledao plamen lomače, shvatio je da je ženin uplašeni povik bio ućutkan.

Sune se užasnuto oslonio o drvo kada je video na koji način je to učinjeno. Vezali su joj nešto belo oko usta. Nije mogao da joj vidi crte lica, ali je jasno primećivao njeno očajanje po načinu na koji se otimala. Pokušao je da skrene pogled, ali bio je kao prikovan za ljude koji su je držali. Zatim se njegov otac malo sagnuo nad njenim leđima, pa podigao pantalone, sklanjajući se da napravi mesta za sledećeg.

Mlada žena se i dalje borila da se oslobodi, dok su je muškarci silovali, jedan po jedan. Svaki put kada bi pokušala da

ih odbije rukama i nogama, dobila bi još udaraca, a kada je poslednji završio, a dvojica koja su je čvrsto držala između sebe najzad pustila, klonula je na zemlju i ostala da leži.

Sune je želeo da krikne, ali mu je glas zastao u grlu. Odjednom je osetio hladnoću, i toplota vatre ga je mamila, ali nije se usuđivao da priđe. Stajao je kao prikovan za tle i posmatrao kako ljudi vuku ženu za ruke i cimaju je za ramena. Na kraju se gode sagnuo i opipao joj puls.

Kada je ubrzo potom odmahnuo glavom i pustio joj ruku, ostali su je odvukli prema lomači i okupili se oko nje. Sune nije mogao da čuje reči, samo glasove. Zatim su neki od njih otišli iza belog kombija i izgubili se među drvećem, dok su ostali počeli da pospremaju oko lomače.

Sune nije imao predstavu o tome koliko je dugo nepomično stajao tu i zurio. Jedino je znao da se mlada žena koja je nešto ranije sa osmehom stajala ispred njega, nije pomerila otkako su ljudi ostavili njeno nago telo na zemlji.

„Gotovi smo!", doviknuo je neki glas iz pravca u kom su ljudi nestali u šumi, a gode je otišao do žene i podigao je. Ruke i noge su joj se mlitavo klatarile dok ju je nosio prema drveću.

Sune je tek tada shvatio da drhti. Desno stopalo mu je bilo utrnulo, i noga je klecala pod njim kada je pokušao da se uvuče dublje u svoje skrovište. Kao da mozak nije želeo da prihvati ono što je upravo video. Istovremeno, srce mu je silovito lupalo, a telo mu je bilo otežalo od straha, jer je dobro znao da je mlada žena mrtva. Znao je to još od trenutka kada je klonula na zemlju.

Malo se udaljio puzeći, dok je pokušavao da oživi desno stopalo, i osetio je bol kada je krv najzad prostrujala. Trebalo je da otrči odatle i sakrije se, ali gde?, razmišljao je gledajući u neprozirnu šumsku tamu. Neka grančica je zakrckala kada

se nesigurno pridigao na noge i počeo da naslepo traži sebi put između drveća.

Odjednom je začuo glasove koji su izvikivali njegovo ime. Vratili su se, i sada su krenuli za njim.

Sune je zadržao dah i sav se skupio. Zavukao se pod neke grane i tamo legao na zemlju.

Glasovi su ga ponovo zvali. Ovog puta su bili bliže.

„Sune, daj izađi već jednom!"

Bio je to njegov otac.

„Izađi, i ti si deo ovoga. Ne možeš samo da pobegneš i sakriješ se!"

Grančice su zakrckale kada je neko žurnim korakom prošao kraj žbunja pod kojim je on ležao. Nije bilo sasvim blizu, ali ipak je zadržao dah. Koraci su se udaljili.

Ipak je nastavio da leži. Nije se usuđivao da se pomeri odatle. Ubrzo potom su se vratili. Granje je krckalo, a lišće šuštalo pod njihovim nogama, a čuo je i zadihano disanje. Sune se priljubio uza zemlju i zadržao dah, osećajući vlažno šumsko tle na obrazu.

Kružili su oko mesta na kom je ležao i nisu odustajali, sve dok se odjednom nije začuo glasan zvižduk. Pa za njim još jedan. Poput sirene u noćnoj tišini šume. I ljudi su se vratili prema svetlosti lomače, kao da je dat znak za prestanak potrage.

Tek pošto se zvuk koraka udaljio, Sune je odahnuo sa olakšanjem. Uvlačio je vazduh duboko u pluća, pa se malo okrenuo da bi mogao da pogleda uvis prema mesecu koji je sijao kroz otvor među krošnjama drveća. Srce mu je tutnjalo u grudima dok se molio bogovima da ljudi ne pronađu njegovo skrovište.

Tamo dalje, kraj žrtvenog hrasta, gode je ponovo dohvatio svoj ogrtač, i Sune je posmatrao kako se ljudi ponovo

okupljaju. Vatra je zamirala na lomači. Plamenovi su nesigurno palacali i sve više ustupali mesto tami. Posmatrao je kako se svi ređaju tako da obrazuju u krug. Čuo je godea kako zatvara krug, a zatim mu je pažnju privuklo nešto što je išlo iz ruke u ruku.

To se kletveni prsten kretao ukrug, i Suneu se hladnoća raširila u grudima kada je shvatio da su ga zato tražili.

Sada je odrastao. Postao deo svega toga. Svojom krvlju se zakleo da je sada jedan od njih. Od njega se očekivalo da stane uz svoju braću dok zatvaraju krug i polažu zavet ćutanja koji nikada ne sme biti prekršen.